

СТАНОВИЩЕ

От: професор, доктор Победа Василева Луканова
Институт за икономически изследвания към БАН
член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност
”ПРОФЕСОР”, утвърдено с решение на НС прот. № 3 от 20.03.2019 г., и
със заповед на Директора № 80 от 25.03.2019 г.,
обявен от Института за икономически изследвания при БАН
в ДВ, бр. 8 от 25.01.2019 г.

Кандидат: Алла Валентиновна Кирова

I. Обща оценка на кандидата за неговата научноизследователска дейност.

Познавам доц. Алла Кирова след нейното постъпване като докторант в ИИИ (бивш ИКИ) на БАН и съм свидетел на професионалното ѝ развитие и израстване като научен работник. Доц. Кирова успешно защити своята докторска теза и продължи да работи в ИИИ към БАН. В своята работа тя упорито се занимаваше с проблеми на благосъстоянието на семействата и децата (семейна социална политика); с реализацията на жените в труда и ситуациите на неравнопоставеност; с човешкия капитал и неговите национални и регионални измерения. От 1998 до 2011 г. доц. Кирова работи като хоноруван асистент и доцент с лекции по „История на икономическите учения“ към УНСС и като преподавател в магистърска програма на ИИИ и ВТУ.

Доц. Кирова успешно съчетава научната си работа с членство в експертни съвети и комисии към ИИИ, както и в други (извън Института) организационни и научни комитети, редакционни колегии и съвети, научни организации и мрежи. От 2018 г. тя е избрана за зам. Председател на Научния съвет на ИИИ.

II. Количествена оценка на съответствието с минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на ИИИ при БАН

В списъка на научните публикации са включени за рецензиране общо 48 публикации, които отговарят на 1073 собствени стандартни печатни страници. При изискване от минимум 650 точки са изпълнени 2750 точки. Кандидатът отговаря на количествените наукометрични национални изисквания и на изискванията на Правилника на ИИИ на БАН.

III. Оценка на резултатите и научния принос на кандидата.

Съществуващите знания са обогатени със следните групи приноси:

A. Равнопоставеност на половете

- Равнопоставеност на половете

На базата на анализ на съществуващите различни дефиниции за съдържанието на понятието “джендър” е предложен собствен на съавторите негов вариант и е представена йерархията на свързаните понятия във вид на пирамидална схема;

- Джендър различия и неравенства в заетостта и семейството

Измерена е хоризонталната и вертикалната джендър сегрегация в заетостта чрез индекси на десимиляция и чрез конструиране на коефициенти на сегрегация;

Установени са прояви на джендър неравенства при разпределението на неплатения домашен труд в три сфери на дейност – домакинска работа, грижи за зависимите членове на семейството, семейна икономика.

Систематизирани са предпоставки и фактори за участието на жените в икономиката в сянка; извършена е оценка на джендър различията в сферата на предприемачеството.

- Джендър измерения на академичната сфера

След анализ на резултатите от проведеното самостоятелно (от колектива на авторите) анкетно проучване за мненията на учените и преподавателите е извършена оценка на джендър различията в академичните институции по отношение нагласите за създаване и запазване на семейството, за отглеждане на деца, за отлагане на брак или раждане. Установена е липсата на съществени проблеми от институционален или личен характер по въпроса за предлаганите условия за съвместяване на академичния и семейния живот и при двата пола;

Б. Икономически теории

- Немска историческа школа.

Извършена е оценка на общите и различните при характеристики в изследванията на Зомбарт и Вебер за специфичното взаимодействие между икономиката и религията. Тя е представена като самостоятелна активна сила, определяща чрез присъщите ѝ стопанска етика и религиозен морал зараждането и развитието на съвременния капитализъм в Западна Европа, и по-конкретно – възникването на капиталистическия дух;

- Новокейнсианска доктрина.

Направена е оценка на спецификата на новото кейнсианство както спрямо „старите” кейнсианци, така и спрямо основните течения в съвременната макроикономическа теория, като са определени различията им в методологично, концептуално и практическо отношение; систематизирани са новокейнсианските критични бележки по отношение на хипотезата за рационалните очаквания и за теорията за реалния икономически цикъл; направени са обобщения и оценка на възгледите на новото кейнсианство за ролята и степента на участие на държавата в икономическото развитие в съвременността и за държавната политика в условията на негъвкавост на пазарните структури.

- Развитие на икономическата теория.

В резултат от анализа на развитието на традиционната неокласическа теория за човешкия капитал е оценена степента на отражението ѝ в свързаните концепции на други доминиращи направления в съвременния икономикс.

- Теоретични аспекти на човешкия капитал в сферите на висшето образование и научните изследвания.

Определена е функционалната роля на човешкия капитал в образованието и науката за изграждането на икономиката на знанието, формирането, съхранението и усъвършенстването на човешкия капитал на нацията, развитието на иновационните процеси и за използването на експертния потенциал на академичните служители.

В. Използване на експертния потенциал във висшето образование и науката за изграждане на научно-образователното пространство на Югоизточна Европа.

Оценена е степента на развитие на регионалното сътрудничество във висшето образование и научните изследвания и е определено мястото на България в него в процеса на изграждане на научно-образователното пространство на Балканите. Изведени са проблемни области и пречки от по-общ и частен характер за транснационалното сътрудничество в академичната сфера в региона

Изведени са ползите от регионалното транснационално сътрудничество и са направени конкретни препоръки за насоките за подобряване на сътрудничеството между държавите от Югоизточна Европа; препоръки за ролята на България в него с оглед изграждането на регионалното научно-образователно пространство.

Представените три основни групи от приноси считам, че са значими, достоверни и със значимост за обогатяване на научните изследвания. Те имат значение за практиката в посока промени в законодателството и съществуващи социални политики. Някои от тях са използвани именно за аргументиране необходимостта от техни промени и за предлагане на конкретни такива.

IV. Оценка на оригиналността на представените трудове и на достоверността на представените научни данни.

Доц. Алла Кирова представя достоверен списък на своите трудове и подробно представя получените резултати в научните ѝ изследвания.

Посочените в т. III. ***Оценка на резултатите и научния принос на кандидата*** конкретни приноси добре илюстрират оригиналността на избраните от нея теми на изследователска работа. Тя проличава добре по отношение на джендър проблемите в нашето общество – тема, по която все още не са наложени единни мнения в нашето общество. Другата група оригинални въпроси са тези за новото кейнсианство и промените в икономическите политики.

Отделно следва да се посочи високата актуалност и наднационално значение на проучването за експертния потенциал във висшето образование и науката за изграждане на научно-образователното пространство на Югоизточна Европа.

V. Критични бележки и препоръки

Особеностите на периода на професионално израстване на доц. Кирова предполагат насочване към три различни групи проблеми и преобладаваща реализация в колективни разработки. Предлагам доц. Кирова да разшири работата си и с конкретни индивидуални проучвания, в които да допълни и/или конкретизира интересни лични хипотези и предложения за практиката, до които стига в процеса на научното дирене. Предвид вече заявения потенциал и досегашни резултати, може да се предложи да продължи работата си в широката сфера на човешкия капитал и неговата реализация; в конкретни изследвания на негови проявления в югоизточна Европа и Черноморската зона.

VI. Заключение.

Доц. Алла Кирова представя научна продукция, която е достатъчна по обем и с висока актуалност и качество за заемане на академична длъжност „професор“. Тя е в три основни групи, които обаче имат общ обединителен елемент – човешкият капитал и неговата съвременна реализация. Именно от тези позиции са поставени въпроси на икономическата теория със значение за съвременните социални политики и благоденствие на населението; за пълноценната му реализация като съвкупност от представители и на двата пола и на техните семейства.

Желанието за намиране на неизследвани до сега области и аспекти на съвременни проблеми води доц. Кирова към регионалните аспекти на развитие на човешкия капитал и сътрудничества в региона на югоизточна Европа. Това е ценно проучване, което се различава от общия поток за подобни изследвания за България главно от аспекта на нейното членство в Европейския съюз.

Във връзка с посочените научни резултати и тяхната актуалност и значение с увереност предлагам доц. Алла Кирова като подходяща за академичната длъжност „професор“.

Дата 16.05. 2019 г.

Член на журито:

проф. д-р Победа Луканова